

Paris-imi isumaqatigiissutip ilaaffigilernissaanut inuussutissarsiortut isumaat

Allakkiami matumani Paris-imi isumaqatigiissummi nunamut tunuarsimaarfeqarnerup atorunnaarsinneqarnerata sunniutissaannik misissueqqissaartoqarpoq.

Allakkiaq suliffeqarfimmi aqutsisut qitiusut 21-t akornanni apersuinernik, Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfimmit piumaffigineqarneq malillugu piffissami 20. juni – 10. oktober 2022 ingerlanneqartunik, eqikkaaneruvoq.

1. Aallaqqaasiut periaaserlu

Paris-imi isumaqatigiissutip inuiaqatigiinnut sunniutissaannik misissueqqissaarneq suliarineqassasoq, taannalu siusinnerpaamik 2022-mi Inatsisartut ukiaanerani ataatsimiinneranni aalajangiiffigineqartussanngorlugu saqqummiunneqassasoq, Inuit Ataqatigiit aamma Siumut naalakkersuisooqatigiinnissamut isumaqatigiissutaanni 2022-meersumi allassimavoq.

Nunamut tunuarsimaarfeqarnerup atorunnaarsinneqarnerata kingunerisaanik nunami namminermi silap pissusaanut tapersiissutissanik (nationally determined contribution), Naalagaaffiit Peqatigiinnut tunniunneqartussanik aammalu gassinik silaannamik kissatsitsisartunik aniatitsinerup annikillisinnaannut nunami namminermi siunnerfinnik oqaatiginniffiusunik, suliaqartoqartartussaavoq.

Nunami namminermi silap pissusaanut tapersiissutissanik taakkuninnga suliaqarneq aamma gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsineq qanoq annikillisinneqarsinnaanersoq pillugu inuussutissarsiortunik oqaloqateqarnermik – aammalu ilassuteqarfigineqarnermik – malitseqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Taamaattumik misissueqqissaarnermi matumani mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsinermit niuerneramik tunngavilimmik suliaqartuusut isumaasa ilanngunnissaat annertuumik soqutiginaateqarpoq.

Suliffeqarfiit piujuartitsinerup iluani nunani tamalaani ineriartortitsinermit sanilliullugu inissisimaffiat paasinjarlugu, aammalu mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsineq taakkuninnga qanoq isumaqarneris paasinjarlugu, pitsaassusilinnik apersuinerit arlallit ingerlanneqarput. Apersuinerit taakkunani nunamut tunuarsimaarfeqarnerup atorunnaarsinneqarnerata malitsigisaanik periarfissat aporfissallu paasinarsinneqarput.

Piffissami 20. juni – 10. oktober 2022 suliffeqarfiit aqutsisui imaluunniit piujuartitsinermit akisussaasuusut¹ 21-t nalunaaquttap akunnerani 1-2-mi pitsaassusilinnik apersorneqarput. Apersuinerit tamatumalu kingorna nalunaarusiornerit siunnersuinermit suliffeqarfimmit arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumit, piujuartitsiviusumik ingerlatsinermit ineriartortitsinermik immikkut ilisimasalimmit aammalu Kalaallit Nunaanni suliffeqarfimmut taakkualu piujuartitsiviusumik ineriartortitsinerannut ilisimannittumit² suliarineqarpoq.

Suliffeqarfimmut toqqartuinermit takornariartitsinerup, sinerissap qanittuani avataasiorlunilu aalisarnerup, assartuussinerup, attaveqaasersuutit, aatsitassarsiorfinnik ingerlatsinerup, amerlasuukkaanik ataasiakkaanillu niuernerup kiisalu aningaasaqarnerup iluanni annertuumik niuernermik tunngavilimmik suliaqartuusut naammattumik amerlassuseqartinnissaat pingaartinneqarpoq.

I samråd med Nunalerinermit, Imminut Pilersornermit, Nukissiuutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik (Naalakkersuisoqarfik) isumasioqatigalugu suliffeqarfiit kattuffiillu katillugit 22-t allatorneqarnerat suliarineqarpoq. Taakkunannga suliffeqarfiit 21-t peqataapput. Apersuinerit marluk allamit ingerlanneqarput, tassami suliaqartuusut marluk apersuinerup kalaallisut ingerlanneqarnissaa kissaatigimmassuk. Kattuffiit apersorneqartut ilaat ataaseq misissueqqissaarnermi allassimanngilaq, tassami taakkua suliniummut matumunnga piffissaliussap iluani oqaasertalersuinerit akuersissuteqarfiginissaat utersaarfiginngimmassuk. Taamaattumik allakkiami nunatsinni suliffeqarfiit kattuffiillu 20-t akornanni isummersornerit aallaavigineqarput.

¹ Suliffeqarfimmut inunnullu apersorneqartunut ataatsimoortumik takussutissiaq allakkiap naalernerani takuneqarsinnaavoq.

² Misissueqqissaarneq MIND YOUR BUSINESS-imit ingerlanneqarpoq

Allakkiami tassanilu inerniliussani suliffeqarfiit kattuffiillu 20-t taakkua³, nunatsinni aningaasaqarnermut tamarmiusumut annertuumik ilaasut, isumaat tunngavigineqarput. Allakkiaq mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsinermut periarfissanut aporfissanullu niuerneramik tunngavilimmik suliaqartuusut taakkua isumaannik paasinninnissamut patajaatsumik aallaaviusoq naliliisoqarpoq.

³ Suliffeqarfiit apersorneqartut allakkiami matumani ”inuussutissarsiortunik” taagorneqarput.

2. Paris-imi isumaqatigiissutip ilaaffigilernerani mingutsitsinngitsumullu allanngoriartortitsinermi aporfinnut periarfissanullu inuussutissarsiortut isumaat

Pingaarnerpaatigut suliffeqarfiit apersorneqartut taakkua Paris-imi isumaqatigiissummut ilaalernissamut annertuumik tapersersuipput. Tapersersuineq tamakkiisumik pivoq. Tamatuma saniatigut ataasiakkaat isummersunnigillat aammalu isumaqarlutik Paris-imi isumaqatigiissut politikikkut apeqqutaasoq, politikereit isummerfigisaat.

Immikkoortoq 7-imi allassimavoq annertuumik tapersiineq tunngavigisanut arlalinnut tunngassuteqartoq, ataatsimoorluni aallaaveqalersitsinissamut aammalu nunatsinni anguniakkat nassuiarnissaannut angunissaannullu suleqatigiinnissamut tunngassuteqarluni.

Suliffeqarfiit apersorneqartut amerlanerpaartai isumaqarput, silap pissusaata allanngoriartornerata nunarsuarmit sersersuup aakkiartorneranut isiginntsilerlugit pisoqarnerani tamanna "eqqortuliornerusoq". Arlallit oqaatigaat, nunarput nunat ikittuinnaat peqatigalugit Paris-imi isumaqatigiissutip avataaniitsillugu, nunatta innuttaasullu tusaamasaanerata tassani pineqartoq. Allat tikkuarpaat tamanna piffissaagallartillugu peqqissaarnerusoq, tassami nukissiuutinut mingutsitsinngitsunut allanngoriartortitsineq annertoorujussuarnik aningaasaliinissamut tunngassuteqarmata, taamaakkaluortoq sukkulluunniit pisariaqalertussaalluni.

Tassunga ilanngutissaq silap pissusaata allanngoriartornerata aalisakkat sunnersinnaagai aammalu nunatsinni isertitaqarfissat pingaarutillit navianartorsiortilersinnaallugit, taamaattumik nunarput silap pissusaata allanngoriartorneranik pakkersimaarinninnissamut pissusaaffeqarlunilu soqutigisaqartoq.

Tamatuma saniatigut ilaasa tikkuarpaat, aatsitassarsiorfinnik ingerlatsinikkut nunarput nunarsuarmit silap pissusaata allanngoriartorneranik sunniisinnaasoq, tassami aatsitassanik qaqutigootunik ilaqartumik aatsitassanik piiaanissaq, mingutsitsinngitsumik aaqiisutissanik, nunarsuaq tamakkerlugu annertuumik ujarneqartunik, tunisassiorinissamut pisariaqarmat. Assersuutigalugu Qeqertarsuarmit aatsitassarsiorfissaq taaneqarpoq (nikkelinik, kanngussannik, platin-inik aamma kobolt-inik piiaaneq) biilinit innaallagiamootunut hunnoruju million-ikkaanut arlalinnut nikkelinik naammattunik pilersuisinnaasoq, nikkeli tamatuma kingorna atoqqinneqarsinnaalluni.

Tamatuma saniatigut isummersuut akuttunngitsumik oqaatigineqartartoq tassaavoq, nunatsinni piujuartitsiviusumik takornariartitsinermut periusissiaq nunami namminermit mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsinissamut atalluinnartuusoq. Piujuartitsiviusumik takornariartitsisarneq ilaatigut pinngortitap minguitsuutinnissaata, eqqakkat ikilisinnissaasa aammalu imaani nunamilu piujuartussamik avatangiiseqalernissamut ersarissumik suliniuteqalernissap ukkatarineqarnissaannik imaqarpoq.

Suliaqartuusut tamarmik tikkuarpaat Kalaallit Nunaat nunarsuarmioqatigiinni ilaasoq ilaalertussaasorlu, taamaattumillu inuiaqatigiittut akisussaaffimmik tigusinissaq pisariaqartoq. Nunatsinni aaqisugaanikkut nunamilu sumiiffitsigut immikkut atugaqaraluartugut unammilligassaqaraluartugullu tamanna aamma atuuppoq. Oqaatigineqarpoq nunat allat inooqatigiinnikkut aningaasaqarnikkullu atugarliornerusut, taamaakkaluartorlu Paris-imi isumaqatigiissummut ilanngussimasut, taamaattumillu Kalaallit Nunaata unammilligassaqarnera silap pissusaata allanngoriartornerata iliuuseqarfiginissaanik pissusaaffeerutsinngitsoq.

Suliffeqarfiit arlallit erseqqissarpaat mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsinerup periusissatigut ukkatarineqarnera nunanit allamiunit aningaasaliisussarsiorinissamut annertuumik tunngassuteqartoq. Taamaattumik inuussutissarsiortut Paris-imi isumaqatigiissummut tapersersuinerat aamma nunarsuarmit silap pissusaata allanngoriartornerata niuernermit tunngavilimmik suliassaqarfinnut, taamaalillunilu aamma aningaasaqarnikkut ineriartortitsinermut "game-changer"-itut isigineqarneranut, takussutissatut isigineqarpoq. Tamanna nunarsuaq tamakkerlugu, taamaattumillu aamma Kalaallit Nunaannut atuuppoq.

Suliassaqarfimmi nunani tamalaani ineriartorneq suliffeqarfiit amerlasuut akornanni annertuumik tungavilersuutigineqarpoq, minnerunngitsumik nunani tamalaani attaveqarnernut. Tamanna takornariaqarnerup, eqqussuinerup, avammut nioqquteqarnerup, taarsigassarsinissamut piumasaqaatit, assartuussinerup iluanni kiisalu suliffeqarfiit nunanit allamiunit pigineqartuni atuuppoq.

3. Nunani tamalaani killissaliussat allanngoriartortut

Nunani tamalaani maleruagassiineq allanngoriartorpoq, minnerunngitsumik EU-mi, ukiuni makkunani inatsisinik ineriartortitsipiloortoqarluni, Europami malitassanik nutaanik aalajangersaaviusunik, Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinnut sunniisunik.

EU-mi Green Deal

EU-p Paris-imi isumaqatigiissutip naammassinnaanun pisussaaffeqarnera tunngavigalugu EU-mi "EU's Green Deal" akuerineqarpoq. Taanna tassaavoq politikikkut suliniutissanun ataatsimoortitat, EU-p mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsineranun aqutissiuussisussat, tassanilu naggataatigut siunnerfigineqarpoq kingusinnerpaamik 2050-imi silap pissusaanun mingutsitsisoqarunnaassasoq.

EU-mi piumasaqaaterpassuit nutaat pisussallu ilai suliassaqarfinnut immikkut tunngassuteqarput aammalu assersuutigalugu illuliortiternermi imaluunniit assartuussinermut suliassaqarfimmi CO2-mik aniatitsinerup annikillisinneqarnissanun piumasaqaateqarfiullutik.

EU-mi piumasaqaatini aallattaq ilaatinneqarpoq nallarissumik maleruagassiineq, silap pissusaanun sunnerneqartunun qulequttanun allanun nutaatullu ilusilinnun akuliutsitsiviusumik – assersuutigalugu suliffeqarfiit imaani imaluunniit nunami uumassusillit assigiinngisitaarnerannun sunniinerlunnerannik uppernarsaaneq.

Nalunaarusiornermut piumasaqaatit nutaat

EU-mi inatsisit nutaat suliffeqarfiit "Corporate Sustainability Reporting Directive"-nik taagorneqartuni nalunaarusiortarnerannun tulluusaappun piumasaqaatinillu sukannerulerersitsillutik, malitassarpiaap saniatigut aamma malitassanik arlalinnik, suliffeqarfiit qanoq nalunaarusiortassanersut nassuiaaviusunik, atuutsitsilerlutik.

Malitassami nalunaarusiorfiusussat immikkuullarissut 130-init amerlanerusut siunnerfigineqarput aammalu annertooujussuullutik allanngortitsilluinnartussatun taaneqarsinnaasumik aammalu ukiuni qulikkaani Europami suliffeqarfiit inuiaqatigiinni akisussaaffimminnun nalunaarusiortarnermut ileqquusut immikkut atorunnaarsillugit.

Nalunaarusiorneq uppernarsaatinik ilaqartinneqassaaq, aningaasaqarnikkut kisitsisitigut paasisutissat assigalugit suliffeqarfiit ukiumoortumik nalunaarusiaanni kukkunersiuisunit atsiorneqarsimasuni ilaasussanik. Nalunaarusiornermut piumasaqaatit taamaalilluni malitsigisaannik, piujuartitsineq pillugu paasisutissat aamma aqutsisut nalunaarutaanni ilaasussanngormata, aningaasaqarnikkut nalunaarusiornermut ukkatarinninneq annertuujuvoq allanngortitsillunilu.

Piumasaqaatit aallaqqaammun suliffeqarfinnun angisuunun sammitinneqarput, kisianni nunarsuaq tamakkerlugu suliffeqarfimmi minnerusuni akunnattumillu angissusilinni tulleriissaartumik qisuariartitsilluni. Tassami suliffeqarfiit angisuut aningaasarsiorfitik tamakkerlugit nalunaarusiortalertussanngorput, ilanngullugit aamma pilersuisutik.

Taamaattumik pissusiviusuni malitassaq isumaqarpoq suliffeqarfiit minnerusut tamarmik, suliffeqarfinnun annerusunun pilersuisut, aamma siunissami piujuartitsinermun kisitsisinik uuttorneqarsinnaasunik suliaqalertussaasut.

Malitassaq ulloq 1. januar 2023 atuutilerpoq, taamaalillutik maleruagassat nutaat piujuartitsinermut nalunaarusiornermi, ukiumut 2023-mut naatsorsuusiorfiusumut tunngassuteqartumi, ilanngunneqartussanngorlutik.

SCIENCE BASED TARGETS

Science Based Target Initiative (SBTi) tassaavoq Carbon Disclosure Project (CDP), World Resources Institute (WRI), Verdensnaturfonden (WWF) aamma FN Global Compact (UNGC) akornanni suleqatigiinneq, namminersortut suliaasaqarfiini anguniagaqarfiusumik silap pissusaanut suliniuteqalernissamut pilersinneqartoq. Nunarsuaq tamakkerlugu suliffeqarfiit SBTi-mut ilannguttartut amerliartorput aammalu Paris-imi isumaqatigiissutip aammalu nunarsuup kissatsikkiartornerata 2 gradit inorlugit aammalu ajornanngippat 1,5 gradit inorlugit inissimatinnissaanut siunnerfiup naammassinissaanut gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsineq qanoq sukkatigisumik qanorlu suliffeqarfiit annikillissaneraat nassuiaaviusumik periaaseqarnek sulissutigineqarluni.

Suliffeqarfiit af CO₂-mik aniatitsinermik nalunaarutaat assigiinngisitaarput, makkua akornanni

Scope 1: Nammineq ingerlatsinermiit toqqaannartumik aniatitsineq (assersuutigalugu uuliamik ikullaaneq)

Scope 2: Nukissiamik pisinermik pissuteqartumik toqqaannangitsumik aniatitsineq

Scope 3: Pilersuisuniit toqqaannangitsumik aniatitsineq

Suliffeqarfiit apersoneqartut arlallit, ingerlatsinermiini nunani allani attaveqarfeqartartut, ukiumoortumik nalunaarutiminnut ilaatillugu piujuartitsinermut nalunaarusiorneq suliarisarpaat. Tassani ilaatigut avataasiorluni aalisarneq pineqarpoq, tassani mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsineq "license to operate"-tut isigineqarluni aammalu Europami aammattaarluni aamma GrønlandsBANKEN-imi, Air Greenlandimi aamma ulluinnarni pisiniarfinni sullitaqarnermi piumasaqaataalluni. Taamatuttaaq ukiumoortumik naatsorsuusiornermut inatsimmi § 99 a naapertorlugu piumasaqaataavoq, Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit ukiumoortumik nalunaarutaanni pisortat nalunaarutaannut ilassutitut inuiaqatigiinni akisussaassuteqarneq nassuiarneqartassasoq, ilanngullugit avatangiisinut tunngasut aamma silap pissusaanut sunniineq. Piumasaqaat suliffeqarfinnut naatsorsuusiornermi klassini C-imi aamma D-imiittunut atuuppoq.

Nukissiorfiit paasissutissiippat suliffeqarfinnit saaffiginnittartut amerliartuinnartut, pingaartumik suliffeqarfinnit anginerusunit, nukissiamik pisinermiinnik pissuteqartumik CO₂-mik aniatitsinermut tapersiissutiminnik paasissutissinneqarnissamik kissaateqartunit (Science Based Targets, Scope 2).

Suliffeqarfiit nunani tamalaani piginnittoqartut taamaaqataannik piumasaqaateqarfigineqarput imaluunniit piginnittuminniit naatsorsuuteqarfigineqarlutik.

EU-mi avatangiisini piujuartitsinermut taaguusersuilluni immikkoortiterineq

EU-mi 2050-imi silap pissusaanut mingutsitsinnginnissamut piujuartitsisussanik ingerlataqarnermi annertoerujussuarnik aningaasaliinissaq pisariaqarpoq, ilanngullugu aamma namminersortunit aningaasaliisartunit. Taamaattumik EU-p inatsisit allat annertunerujussuillu, aamma EU-mi Green Deal-iminngaaneersut, akuerai.

EU-mi avatangiisini piujuartitsinissamut taaguusersuilluni immikkoortiterineri, EU-p silap pissusaanut avatangiisinullu siunnerfiit tunngavissarititaasunut qaqugukkat aningaasaqarnikkut ingerlatassaq avatangiisini piujuartussatut isigineqassanersoq aalajangersaaviusunut, nutserneqarput. Taaguusersuilluni immikkoortiterineri EU-mi aningaasaqarnikkut periaatsip allanngoriartortinneqarnissaa

siunnerfigineqarpoq, taamaallilluni piujuartitsinerusumik aningaasaliisarnissamik kajumissuseqalersitsinissaq siunertaralugu, piujuartitsiviusumik piujuartitsiviunngitsumillu aningaasaliinerit immikkoortikkuminarnerulissallutik. Tamanna aningaasaqarnermik suliaqartut atugassaattut sakkussaavoq, kisianni peqatigisaanik suliffeqarfinnut nalunaarusiornissamik piumasaqaatinik arlalinnik ilaqarluni.

Taaguusersuilluni immikkoortiterinermut peqqussut Europami aningaasaqarnikkut sullissivinnut aammalu suliffeqarfinnut aningaasanik niuerfinni nalunaarsorsimasunut nalunaarusiortarnissamik piumasaqaammik imaqarpoq. Kisianni suliffeqarfik suliffeqarfimmut nalunaarusiornissamik pisussaaffeqartumut kiffartuussinerik imaluunniit nioqqutissanik pilersuisimappat, imaluunniit avataaneersunik aningaasalersuutissanik piniartoqassappat imaluunniit suliffeqarfittut piujuartitsiviusutut nittarsaatissagaanni, tamanna aamma naleqqutilersinnaavoq.

EU-mi taaguusersuilluni immikkoortiterinerup malitsigisaanik aningaasaliisartut piujuartitsiviusumik ingerlatassanik ujartuinerulerput aningaasaliiffiginerusalugillu, tamannalu Kalaallit Nunaata aningaasaliivissatut siunnerfigineqarneranut toqqaannartumik sunniteqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Royal Arctic Line-p assersuutigalugu oqaatigaa suliffeqarfiup ukiut arlaqanngitsut iluanni 1 mia. koruunit missaannik akilerlugit umiarsuaatini nutartersimagai, tamannalu aningaasaliisartunit ornigineqarnikkut aatsaat pisinnaavoq. Taamaattumik Royal Arctic Line-p paasissutissat nalunaarsukkat atornissaat aammalu suliffeqarfiup CO2-mik aniatitsinerminut qanoq suliaqarnerata takutinnissaanut periarfissiinissaq, sulissutigai.

Ineriartorneq taanna aamma GrønlandsBANKEN-imi atuuppoq, taassuma piffissap sivikitsup iluani assigiinngisitaartunik taarsigassarsianik neqerooruteqarsinnaalernissaq naatsorsuutigalugu. Taarsigassarsiasat taakkua assigiinngisitaartuupput imaalillugu, ingerlatassat CO2-mik aniatitsinerup annikinnerulerneranik malitseqartussat, CO2-mik aniatitsinerimik annikillisisusaaanngitsuniit, pitsaanerusunik taarsigassarsinermut piumasaqaatinik neqeroorfigineqartassallutik. Biilisinissamut taarsigassarsiat aammalu illuutunik iluarsaassinissamut taarsigassarsiat pineqartillugit GrønlandsBANKEN-ip taarsigassarsisussat avatangiisini sunniinerit isumaliutersuutiginnissaannik sunnernissaat siunertaralugu, CO2-mik aniatitsineq apeqqutiginerusalissavaa.

GrønlandsBANKEN ukiuni arlalinni piujuartitsinissaq siunnerfigalugu sulivoq aammalu isummani oqaatsitigut iliuseqarnermigullu malunnartittarlugu, assersuutigalugu umiatsiaaqqanut nutaanut aamma umiatsiaarorsarluni aalisarnermut atortunik taarsersuinissamut, uumassusilerinikkut imaluunniit aningaasaqarnikkut piujuartitsiviunngitsutut naliliiffigalugit, taarsigassarsititsisarneq unitsillugu.

Inuussutissarsiortut piujuartitsinerimi nikeriarput

Inuussutissarsiortut ukiuni 10-12-imi kingullerni inuiaqatigiinni akisussaassuseqarneq ukkatarinerujartorpaat, tassani CSR Greenland suliffeqarfiit aallartinnissaannut, aqqutissiuunnissaannut isumassarsiorinnissaannullu pingaaruteqarlunnartumik inissisimasimalluni. Ilaatigut CSR Greenland ukiut tamaasa pisortat namminersortullu suliffeqarfiini sulisunut ornigarneqarlualuni CSR-nut pikkorissaasarpoq.

Nunani tamalaani takuneqartartut ukiuni kingullerni, suliffeqarfiit piujuartitsinerimut suliniutaasa ingerlatsinerimullu periusissiaasa ataqatigiilernissaannut, kaamisaarisuusimapput. 2020–2021-mi CSR Greenland-ip suliffeqarfiit 11-it peqatigalugit suliniut ”IPUK – piujuartitsineq aallaavigalugu ineriartorneq” ingerlappaa. Suliniut Industriens Fond-imiit tapersiivigineqarpoq aammalu periaatsinik suliallu ingerlasarnerinik, piujuartitsinerup siuariartortitsinerimut ingerlatsinerullu ineriartortinneranut atassusisussanik, atuutilersitsinissaq siunertaralugu. Suliniummiit misilittakkat sakkussallu, inuussutissarsiortuni ataavartumik inissisimatitsinissaq siunissamilu namminersortut suliassaqarfiini nunarsuarmi anguniakkanut tunngatillugu sunneeqatigiissitsisarnissaq qulakkeerniarlugit, CSR Greenland-imi SDG-mi piginnaasaqarfinnut sullissivimmi ataatsimoortinneqarput.

Suliniut IPUK 2023-mi CSR Greenland-ip ingerlateqqissagaa aammalu allatigut suliffeqarfiit silap pissusaa pillugu attaveqarfissani kiisalu piujuartitsinermut silallu pissusaanut pikkorissarnerni, CO2-nut naatsorsuutinik ineriartortitsinermik piujuartitsinissamullu periusissianik itisiliiviusussani, peqataanissaannik neqerooruteqarfigissagai, naatsorsuutigineqarpoq.

4. Paasissutissat nalunaarsukkat, nukissiamik atuineq aningaasartuutillu

Paasissutissat nalunaarsukkat pillugit apeqqut inuussutissarsiortunut qitiutinneqarlunnarpoq. Unammilligassat ilagaat, suliassa qarfiit ilaanni Kalaallit Nunaannut paasissutissanik nalunaarsukkanik naleqquttunik soqanngitsoq, assersuutigalugu inissiat nukissianut nalunaaqutsersorneqarnerannut. Suliffe qarfiit oqaatigaat, suliffe qarfiit (innuttaasullu) pissusiviusuni CO₂-nik annikillisisinissamut akisussaaqataasinnaassappata sulissutiginnissappatalu, suliniuteqarnerup uuttortarsinnaanissaa pisariaqartoq. Aamma pissusiviusuni aallaaviusussanik aalajangersaasinnaanissamut tamanna pisariaqarpoq. Paasissutissat nalunaarsukkat patajaatsut atorlugit aatsaat tamanna pisinnaavoq.

Mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsinissaq ikummatissat nunap iluaneersut annertussusaannik annikillisisinissamut aammalu ataavartumik nukissiuutinik taarsernissaannut, tunngassuteqarpoq. Allanngoriartortitsinermi tassani inuussutissarsiortunut aallaavigineqarpoq, maannakkut nukissiamik atuinnermut naatsorsuutigineqartunullu, maannakkut CO₂-nik aniatitsinerup annertussusaannut paasissutissanik nalunaarsukkanik peqarneq aammalu aningaasartuusissat CO₂-nik annikillisisinermut tunngassuteqartussatut naatsorsuutigineqartut missiliorinnaanissaat. Taamaattumik misissueqqissaarnermi pissutsit taakkua apeqqutigineqarput.

Tupaallannangitsumik akissuteqaatini suliffe qarfiit ullumikkut ataavartumik nukissiuutinik, ilanngullugu pingaartumik erngup nukinganik, periarfissaqarnerusut, kiisalu suliffe qarfiit ingerlatsinermi qanoq nukissiamik atuitiginersut, annertuumik tunngavigineqarpoq.

Taamaattumik tulliuttuni suliffe qarfinni nukissiamik atuinerusuni isummersornerit nassuiarneqarput, misissueqqissaarnermi suliffe qarfinnit allanit paasissutissat nalunaarsukkat nukissiamillu atuineq pillugu immikkoortoq kingornaniilluni.

Suliffe qarfiit nukissiamik annertooujussuarnik atuisut

Inuussutissarsiutit pingaarnert assartuussinerullu iluanni nukissiamik atuineq suliffe qarfiit aningaasartuutaanni tamarmiusuni annertuumik ilaavoq. Silaannakkut imaatigullu assartuussinerup, aalisarnerup aatsitassarsiorfinnillu ingerlatsinerup iluanni tamanna atuuppoq. Suliassa qarfiit taakkua innaallagamik atuinngillat imaluunniit ilaannakortumik atuillutik, taamaattumillu suliassa qarfinni taaneqartuni tamaginni ikummatissat nunap iluaneersut pingaarnertut nukissiuutini atorneqarput. Suliffe qarfiit aperineqartut paasissutissiipput, suliffe qarfiit aningaasartuutaasa tamarmiusut 10 aamma 35 procentiisa akornanni annertussusillit ikummatissamut atorneqartut, suliffe qarfiit paasissutissiipput.

Aalisarneq

- **Ikummatissanik nunap iluaneersunik atuineq**

Avataasiorluni aalisarnerup iluani suliqaartuusut missiliorpaat suliassa qarfimmi, ilanngullugu nunami sulliviit, nukissiamik atuinerup tamarmiusup 70-75 procentiisa missai ikummatissanik nunap iluaneersunik aallaaveqartut. Kilisaatit umiatsiaarSORlutillu aalisartut 100 procentimik ikummatissanik nunap iluaneersunik atuisuupput. Taamaattumik siullermik pingaarnertullu kilisaatit umiatsiaaqqallu minnerusut, ikummatissanik nunap iluaneersunik annertooujussuarnik atuiupput. Kilisaatit tamarmik ukiumut 30-40 mio. literinik dieseluuliamik ataatsimut katillugu atuisut aammalu ukiumut CO₂-mik 200.000 tons missaannik aniatitsisut, missiliorneqarpoq.⁴

Royal Greenland-imi aamma Polar Seafood-imi nunami aalisakkerivinnut erngup nukinganik periarfissaqarneq CO₂-nik aniatitsinerannut aalajangiilluinnartumik pingaaruteqarpoq. missiliorneqarpoq innaallagamik atuinerup affaata missaa, aalisakkanik raajanillu sularinninnermi, ikummatissanik nunap iluaneersunik maannakkut atuiffiusoq. Sisimiuni, Ilulissani Nuummilu aalisakkeriviit erngup nukinganik

⁴ Kisitsisit taakkua nalorninartortaerput, missiliuilluni naatsorsuinernik aallaaveqaramik. Suliffe qarfiit ilaannai CO₂-mik aniatitsinermik uuttortaasarput.

aallaavilimmik innaallagiamik atugassaqrput, suliarinninnermi sulianik ingerlatitsinerni, ilanngullugu kiassarnermi, ikummatissat nunap iluaneersut aallaavigineqarlutik.

Umiatsiaararsorluni aalisarnermut tunngatillugu nunap iluatigoorluni aalisarnermi, aquuterallannut angisuunut benzinatornerusunullu taarsiisarneq pissutaalluni, ikummatissanik atuineq annertusiartortoq naliliisoqarpoq. Taamaattoq taakkua ilaatigut nukissiamik atuinnermi sunniuteqarluarnerusut, taamaattumillu CO₂-nik aniatitsineq allannguuteqarpallaanngitsoq ilimagineqarluni. Kilisaatinut mikisunut tunngatillugu aniatitsineq taamaaginnapajaartoq naliliisoqarpoq.

Aalisarnermik inuussutissarsiutillit illoqarfinni arlalinni erngup nukinganik annertuumik kissaateqarlutik oqaatigaat. Tamatuma saniatigut umiarsuarnermut nunami sarfalersuuteqalernissaq aalisartut, Nukissiorfiit aamma Sikuki Nuuk Harbour akornanni suleqatigiinnissaq aalisarnermik inuussutissarsiutillit ujjartorpaat. Mingutsitsinnngitsumut allanngoriartortitsinissamut angallatit talittarfinni talinnganeranni nunami sarfamut attavilernissamut periarfissaqarnerisigut, tamanna tunngavissaavoq pingaaruteqartoq.

- **Periarfissat allat**

Ikummatissanik nunap iluaneersunik atuinerup annikillisinnissaanut, aammalu qanittumi silap pissusaanut sunniinerup annikillisinnissaanut, immikkoortuni suliaqartuni ataasiakkaani nukissiamik atuineq qanoq annikillisinnissaanerlugu avataasiorlutik aalisartut ukkataraat. Ilaatigut imaatigut ingerlaarnerup sukkassusaata, atortut, aalisarfiusumilu itissutsit iluarsinerisigut tamanna ajornanngilaq. Taamatuttaaq tunisassiornerup tungaaniit tunisassiat CO₂-mik aniatitsinerisa tamarmiusut annikillisinnissaanut aqutissarsiorluni LCA (Kaaviiartunik misissueqqissaarnerit) qimerloorneqarsinnaavoq.

Ungasinnerusumi avataasiorluni aalisarnermi dieselip ikummatissanik allanik niuerfimmiiilersunik taarsernissaanut periarfissat eqqumaffigineqassapput. Suliassaqarfik taanna suli ineriartorpoq, inuussutissarsiortullu malinnaaffigaat. Taamaattoq suliaqartuusut tunngavilersuutigaat, ikummatissanuyt CO₂-mik annikillisitsisartunut niuerfik annikitsuaraasoq, aammalu akigititat uuliamit nalinginnaasumit qaffasinnerusussaasut. Taamaattumik oqaatigaat, piujuartitsinerusumik ikummatissamik atuiliertuaarnissaq piumasuseqarfigineqaraluartoq ungasissumullu siunnerfigineqaraluartoq, qanittumi akigititat, pissarsiarisinnaanerat unammillersinnaassuseqarnerlu apeqqutaasut.

Nunap iluani aalisarnerup iluani motorit qallerup innitortut ungasissumi ikummatissanut nunap iluaneersunut pingaarnertut allatut periarfissaasut nalilerneqarput. Kisianni suliaqartuusut naapertorlugit teknologiikkut siuariartorneq arriippallaarpoq. Ilaatigut motorit batteriik ingerlatillit issittumiinnermi nukissiani sunniuteqarluanginnerunerat eqqarsaatigineqartussaavoq. Taamaattumik allanngoriartortitsinissaq siunissami ukiut arlallit pisussaavoq aammalu angallammi batteriik angisoorujussuarnik usinissaq pisariaqassasoq ilimarluni. Aningaasartuutit qanoq annertutigissanersut ilisimaneqanngilaq.

- **Mingutsitsinnngitsumut allanngoriartortitsinermi aningaasartuutit**

Avataasiorluni aalisarnermut aningaasartuutit annertunersai kilisaatini nutaani, ikummatissaq CO₂-nik annikillisitsisartuq imaluunniit Power2X aallaavigalugu nukissiuutit atorlugit ingerlaarsinnaasuni, aningaasaliinissamiippat. Kilisaatini nutaani aningaasaliinissaq, kilisaatip ataatsip 400-500 mio. koruuninik akeqartussaanaera eqqarsaatigalugu isigineqassaaq. Aningaasartuutit motorinik ikummatissat allat atorlugit ingerlaarsinnaasunik taarsersuinnermi annikillisinneqarsinnaagaluartut, suli aningaasaliinerit annertooujussuusussaapput. Tassunga ilanngutissaaq tamatuma malunnaatilimmik ingerlatsinermut aningaasartuuteqarnerulernermik malitseqartussaanaera.

Teknologii atuukkaluartoq, ukiut 25-30 tulluuttut ingerlaneranni aningaasaliinissamut periusissiaq tassani pineqarpoq, tamatumalu saniatigut nukissiuutinik nutaanik atuilernissamut, nukissiuutip

pissarsiarineqarsinnaanera nunatsinnilu attaveqqaasersuutitut, nunami sumiiffinnut silallu pissusaanut tunngasunut naleqqussarneqarsinnaanera, pisariaqartussaavoq.

Nunap iluani aalisarnermi teknologiikkut ineriartorneq utaqqimaarneqarpoq, maannakkorpiarlu mingutsitsinningsumut allanngoriartortitsinermi aningaasartuutissat naatsorsorneqarsimangillat.

Assartuussineq

Air Greenlandimut, Royal Arctic Line-mut aamma Polaroil-imut tunngatillugu ikummatissat nunap iluaneersut pingaarnertut nukissiuutigineqarput, taamaattumillu ulluinnarni ingerlatsinermut aalajangiisuulluinnarlutik.

- **Ikummatissanik nunap iluaneersunik atuineq**

Aalisarnermut inuussutissarsiortutuulli Polaroil-imi aamma Royal Arctic Line-mi suliffeqarfiit CO₂-nik aniatitsinerisa annertunerpaartaat umiarsuarneersuupput, ulloq unnuarlu dieseluulia 8-10 tons aamma 75 tons atortaraat missiliorneqarluni. Polaroil-ip aniatitsinerup apparnera missingersorpaa, tassami umiarsuit tankillit usisinnaasaat 2017-imiilli 30 procentit missaannik annertusineqarmata. Taamaattoq Polaroil-ip pilersuinerup isumannaatsuunissaa siullertut pingaarnertullu salliutimmagu, tamanna allanngortinneqanngilaq.

Royal Arctic Line-p ukiumoortumik CO₂-nik aniatitsinini nalunaarusiortarpaa, tassani sila apeqqaataasorujussuulluni. Suliffeqarfik paasissutissiivoq maannamut ukkatarineqartoq tassaasoq Science Based Targets Scope 1 aamma 2. Taamaattoq Royal Arctic Line Scope 3-mi ingerlatassatigut CO₂-nik aniatitsineq aamma ilaatilerlugu alapernaarsuinerminik annertusititsinissamik anguniagaqanngilaq.

Air Greenlandip ukiumoortumik ikummatissanik nunap iluaneersunik atuinera, suliffeqarfiup aningaasartuutaasa tamarmiusut 15 procentiata missaanniippoq. Timmisartuutileqatigiiffiup CO₂-nik aniatitsinini malinnaaffigaa, paasissutissiillunilu piffissap sivirusunerup ingerlanerani CO₂-nik aniatitsineq ilaasumut ataatsimut annikillisimasoq. Tamanna timmisartut nutaat pisiarineqqaqammersut avatangiisinullu mingutsitsinninnerusut kinguneraat. Kisianni peqatigisaanik angalasut amerlanerulersimasut Air Greenlandip misigaa, tamannalu CO₂-nik aniatitsinermit tamarmiusumut nalimmassaqaataavoq.

- **Periarfissat allat**

Biofuel aamma assartuussinermit suliaasaqarfimmi ukkatarineqarpoq. Suliffeqarfiup ikummatissamik imerpalasumik allamik, CO₂-mik annikillisitseqataasinnaasumik, pilersuilernissamut qanoq suliniuteqalersinnaanera Polaroil-ip isumaliutersuutigaa. Tamanna ilaatigut tassaavoq umiarsuarlut takornariartaatitut atugassamik biofuel-imik pilersuineq, akisunerusumik akiliisinneqarsinnaallutik. Taamaattoq tamatuma tungaanut aalajangersimasunik sulii alloriartoqanngilaq.

Royal Arctic Line-p Heavy Fuel Oil (HFO)⁵ atorpaa aammalu tamatumunnga 2029 tungaanut inatsimmi tunngavissaqarluni. Teknikkikkut isigalugu Royal Arctic Line ikummatissanik silap pissusaanut mingutsitsinninnerusunik atuilersinnaavoq – aningaasaqarnikkut tamanna apeqqaatinnarpoq. Ungassissoq isigalugu Royal Arctic Line-p umiarsuit angallanneranni teknologiinik mingutsitsinningsunik nutaanik ineriartortitsineq eqqumaffigaa. Aningaasartuuteqarnerulerneq aammalu teknologiimik teknologiimillu atuisinnaalersitsisunik attaveqqaasersuutitut atugassaarneq eqqarsaatigalugit sukkassuseqartitsilluni umiarsuaatiminik allanngoriartortitsinissaq suliffeqarfiup kissaatigaa.

⁵ HFO nunarsuarmi ikummatissani silaannarmik mingutsitsinerpaasartutut silallu pissusaanut allanngoriartortitsinerpaasartutut isigineqarpoq, aniatitsisoqassappat salinissaq ajornakusoortorujussuussalluni. Nunani tamalaani umiarsuaqarfiusut Antarktisi-imi tamatumunnga atuinissaq inerteqqutigaat.

Piffissap 10-20-nik sivisussusillip ingerlanerani ikummatissanik silap pissusaanut mingutsitsinnginnerusunik pissarsisinnaanerulernissaq Air Greenlandip neriulluarluni naatsorsuutigaa. Tassani pineqarput teknologiit, soorlu brint aamma Power2X. Biofuel-imut tunngatillugu Air Greenland naliliivoq maannakkut neqeroorutit annikippallaartut akigititalu qaffasippallaartut, kisianni biofuel piujuartitsiviusumik ikummatissanik atortussiassat inuit pilersitai atorlugit sananeqarsimasut pissarsiarineqarsinnaalernissaannut piffissami ikaarsaarfiusumi periarfissatut allatut pitsaasuvoq.

Maannakkorpiaq timmisartunik nutaanik atuilernikkut, biofuel-inik atuilernikkut, timmisartunik ingerlatsinerup pitsanngorsarneratigut aammalu allaanerulumik sunniuteqarluarnerusumillu timmisartortalernikkut ikummatissamik atuinerup CO2-millu aniatitsinerup annikillisinnissaa Air Greenlandip sulissutigaa.

- **Mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsinermi aningaasartuutit**

Teknologiit qanoq ittut siunissami atorneqalernissaat apequtaatinnagu timmisartunut ikummatissanik annikinnerusunik imaluunniit allaanerulumik atuisinnaasunut millioninik pingasunik kisitsisitalinnik aningaasartalinnik aningaasaliinissaq Air Greenlandip naatsorsuutigaa. Siunissami ungasinnerulaartumi aningaasaliinissat tassani pineqarmata ingerlatseqatigiiffiup ”carbon offset”-ini⁶ aningaasaliineq CO2-nut naatsorsuutit oqimaannginnerunissaat qulakkeerniarlugu periarfissatut allatut atorneqarsinnaasutut isigaa.

Royal Arctic Line-mut tunngatillugu HFO-t dieseluuliamik silap pissusaanut mingutsitsinnginnerusumik taarsernissaa ukiumut 80 mio. koruunit missaannik aningaasartuuteqarnerulersitsisussaavoq. Suliffeqarfittut Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartutut Royal Arctic Line dieseluuliamik silap pissusaanut mingutsitsinnginnerusumik atuisussaannermi suli ilaatinneqanngissinnaanersoq, apequt politikikkut aalajangiiffigineqartussaavoq. Imaatigut ingerlaarnerup arriinnerulersinnissaa imaluunniit umiarsualivinnut tikittarnerup akuttussusissaa, Royal Arctic Line-p CO2-mik aniatitsineranik annikillisitsinnaasussat, pillugit aalajangiinissamut tamanna aamma atuuppoq. Allanguutit taamaattut suliffeqarfiup sullitaannut, taamaalillunilu suliffeqarfiup aningaasaqarneranut, sunniuteqartussaapput.

Polaroil-imut tunngatillugu mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsinissaq, nunaqarfinnut 50-init amerlanerusunut 400-init ikinnerusunik innuttaqartunut, nioqqutissanik pilersuinissamut pissusaaffeqarnermit unammilligassaqartitsivoq. Taamaalilluni innuttaasumut ataatsimut CO2-nik aniatitsineq illoqarfiup/nunaqarfiup angissusaanut killormut annertoqqatigiissitsiviuvoq.

Aatsitassarsiorfinnik ingerlatsineq

- **Ikummatissanik nunap iluaneersunik atuneq**

Aatsitassarsiorfinnik ingerlatsineq ikummatissanik nunap iluaneersunik atuelluni ingerlanneqarpoq, tamatumunngalu pissutaavoq sumiiffinni ullumikkut aatsitassarsiorfimmik ingerlatsiviulersimasuni ataavartumik nukissiuutinik atugassaqaannginnera. Tamatuma saniatigut aamma maskiinat, biilit umiarsuillu, taamatuttaaq ikummatissanik nunap iluaneersunik atuelluni ingerlanneqartut aatsitassarsiorfinnik ingerlatsinermi ilaatinneqarput.

Missiliorneqarpoq aatsitassarsiorfiutileqatigiiffiit pingajorarterutingajalluinnaasa aningaasartuutai tamarmiusut nukissiamik atuinermut tunngassuteqartut. Taamaattumik ingerlatseqatigiiffiit nukissiamik

⁶ Carbon-offsetting: nammineq suliffeqarfiup avataani CO2-mik annikillisitsinissami aningaasaliineq, assersuutigalugu orpippassuaqarfeqalersitsinissamut imaluunniit nunani tamalaani ineriartortitsinermit suliniutini, nunani allani aniatitsinermik annikillisitsisussani.

atuinerminnik, taamaalillutillu CO2-mik aniatitsinerminnik, annikillisisinissamik aningaasaqarnikkut soqutigisaqarput, taamaattumillu nukissiamik atuinertik eqqoqqissaartorujussuarmik uuttortarlugu.

- **Periarfissat allat**

Aatsitassarsiorfinnik ingerlatsinermi suliniutinik akuersissuteqarneq aningaasalersuinerlu, nukissiamik pilersuinermut tunngatillugu isumannaallisaanermut atatinneqarpoq. Taamaattumik siunissami qanittumi seqernup imaluunniit anorip nukinga atorlugu nukissiorinnikkut ikummatissat nunap iluaneersut taarserneqarsinnaanaviangillat. Kisianni aatsitassarsiorfinnik ingerlatsineq mingutsitsinnginnerusumik ingerlanneqarsinnaasoq, aatsitassarsiorfiutileqatigiiffiit nammineerlutik naliliipput. Tamatumunnga misissuinerit misileraallunilu suliniutit, nukissiuutit allat suut teknikkikkut aningaasaqarnikkullu ajornannginnerusut paasiniaavusussat, pisariaqartussaapput. Ilisimasat taamaattut ullumikkut pigineqanngillat⁷, aammalu nukissiuutinik allanik pilersitsinissamat periarfissanik misissuinnissaq misileraanissarlu aningaasartuuteqarfiusussaavoq. Tassunga ilanngutissaaq, misileraanermut suliniutini politikikkut suleqataasoqanngippat, avataaneersut aningaasalersuisussat misileraalluni suliniutini ilaanissaat, aatsitassarsiorfiutileqatigiiffiit ilimanaatilittut isiginngikkaat.

Aatsitassarsiorfiutileqatigiiffiit mingutsitsinnginnerusumik ilisarnaateqarusunnerannut Tanbreez assersuutissaavoq. Suliffeqarfik suli tunisassulinnigilaq, kisianni erngup nukinga aallaavigalugu nukissiamik tigooqqaanissaq pillugu Nukissiorfiit isumaqatigiissuteqarfigererlugu. Erngup nukinga aallaavigalugu nukissiorinnissamat attaveqaasersuutit Kalaallit Nunaata kujataani sumiiffimmi tassani aatsitassarsiorfiutileqatigiiffiup aatsitassarsiorfimmik ingerlatsinissamat akuersissummik qinnuteqarfigisaani pioreerput. Tanbreez-ip pilersitsinermut aningaasartuutit akilissagai, Nukissiorfinnut isumaqatigiissummut tunngavissaatinneqarpoq, tamatumalu saniatigut ingerlatseqatigiiffiup piiaanissamat akuersissutaanut atatinneqarluni. Annertunerujussuarnik atuinissamat periarfissaqarpoq kissaatigineqarlunilu, aammalu erngup nukinga atorlugu piviusunngortinneqassappat, tamatumani akuersissutit nutarterneqarnerata saniatigut aamma Nukissiorfinnut nutaamik isumaqatigiissuteqarnissaq pisariaqartussaavoq. Tamanna teknikkikkut ajornannginnerusut paasinarsinneqanngilaq, taamatullu ingerlatsineq pilersitsinissamullu aningaasartuutissat eqqarsaatigineqassappata, erngup nukinganik atuinissaq aatsitassarsiorfiutileqatigiiffimmut aningaasaqarnikkut imminut akilersinnaanersoq sukumiisunik naatsorsuisoqarsimanani.

Tamaasa eqqarsaatigalugu aatsitassarsiorfiutileqatigiiffiit aatsitassarsiorfiutileqatigiiffiit politikernik suleqateqalernissamat suleqateqalernissamik soqutiginnipput, taamaaliornikkut ingerlatseqatigiiffinnut aningaasaliisartunut soraarnerussutisiassanullu aningaasaateqarfinnut matut ammarneqassammata aammalu ingerlatsinermi mingutsitsinngitsumik nukissiornermik atuilernissaq siunertarlugu aningaasalersuinnissamat atugassarititaasunik pitsaanerusunik periarfissaqalissalluni. Aatsitassarsiorfiutileqatigiiffiit silap pissusaanut mingutsitsinnginnerusumik ingerlanneqarnissaat iluatsissappat, ingerlatseqatigiiffiit naapertorlugit tamanna suliassani peqataalernissamat aningaasaliisartut orniginartinnerujussuannortussaavaat.

Nunarput nunatut aatsitassarsiorfiusutut inissikkiartuuarpoq, ingerlatseqatigiiffiillu periarfissaqarfiusut annertuujusut takusinnaavaat. Kisianni taakkua nunarput nunatut aatsitassarsiorfissatut suli isiginngilaat. Periarfissaqarfiusut atorneqassappata, ingerlatseqatigiiffiit isumaqarput qanimut tatiginnittumillu suleqatigiinnissaq pisariaqartoq. Suleqatigiinneq taanna mingutsitsinnginnerusumik aatsitassarsiorfinnik ingerlatsinissamat aningaasalersuutissarsinissamat aammalu killissaliussanut atugassarititaasut, piumasaqaatit tunngavissarititaasullu suliassaqarfinnit sanilliinneqarsinnaasunit allanit aatsitassarsiorfiutileqatigiiffinnik suliaqarnermut iluaqutaasumik Tusass-ip mingutsitsinngitsumik

⁷ Oqaatigineqarpoq, aatsitassarsiorfinnik suliaqarnermut iluaqutaasumik Tusass-ip mingutsitsinngitsumik nukissiuutinut allanngoriartortitsineraniit misillitakkat immaqa atorneqarsinnaasut (immikkoortoq matuma kingulianiittoq takuuk).

isumaqatigiissutip ilaaffigilenera nunatsinni aatsitassarsiorfinnik ingerlatsinissamut annertunerusumik aporfissaqartitsilissanersooq ernumagineqartoq oqaatigineqarpoq.

Suliffeqarfiit allat nukissiamik atuinerat

Nukissiorfiit nukissiamik ataavartumik pilersuivoq, pingaartumik erngup nukinganeersumik, inaallagissiornerup 72 procentiata missaatut annertussusilimmik. Illoqarfiit erngup nukinganut periarfissaqartut ataavartumik nukissiuutinik iluaquserneqarput.

Taamaattoq Nukissiorfiit innaallagissiornera nunatsinni atuinerup tamarmiusup, pingaartumik Polaroil-ip illoqarfinnut/nunaqarfinnut suliffeqarfinnullu ikummatissanik nunap iluaneersunik pilersuineranik aallaaveqartup, ilaaminiinnaraa. Nuna tamakkerlugu erngup nukinga nukissiamik atuinerup 18 procentiini atorneqarpoq, nukissiaq uuliamik aallaaveqartoq 82 procentiulluni.

Erngup nukinganik pisariaqartitsineq annertunerusumillu kissaateqarneq Nuummur, Qasigiannuanut Aasiannullu 3,1 mia. koruunit missaannik aningaasaliinissamut tunngassuteqarpoq. Nuummur tunngatillugu Nukissiorfiit tikkuarpaa Utoqqarmiut Kangerluarsunnguani erngup nukinganik innaallagissiorfimmi imeq isumalluut annikilliarortoq, Inatsisartullu erngup nukinganik innaallagissiorfiup allilernerqarnissaanik aalajangiinerat, maannakkut pisariaqartitsinerup attatiinnarsinnaanissaanut pingaaruteqartoq. Erseqqissarneqarpoq erngup nukinganik innaallagissiorfimmi nalikilliliinerit ukiut 60-it ingerlaneranni pisussaasut, taamaattumillu politikikkut aalajangiinerit ungasissumut pinissaat aammalu politikikkut pisartunut katitigaanerannullu attuumassuteqanngitsumik pinissaat, aalajangiisuulluinnartumik pingaaruteqartoq.

Tusass suliffeqarfiup aningaasartuutaasa tamarmiusut 5-10 procentiisut annertussusilimmik annertoorsuarmik nukissiamik atuivoq. Stationit dieselimik ingerlatillit nukissiuutinut mingutsitsinngitsunut, soorlu seqernup anorillu nukinganut, allanngortinnerisigut, suliffeqarfiup aningaasartuutiminik annikillisisinissaq ukiuni kingullerni sulissutigaa. Maannakkorpiaq ukiumut stationit marluk allanngortinneqareerput. Pitsaanerusumik mingutsitsinnginnerusumillu ilisarnaateqalernerup saniatigut suliffeqarfiup allanngortitsineq aningaasaqarnikkut pitsaasutut isigaa. Ingerlasussanik piareersaanermut aningaasartuutit, stationinik ingerlatsinermut ikummatissamillu pilersuinerumut tunngassutillit taakkua pissutaallutik literimut akigititaq 25-50 koruunit akornanniippoq. Nukissiuutinit ataavartunit minnerpaamik 50 procentinik pilersulernissaq siunnerfigineqarpoq. Ikummatissat nunap iluaneersut ullumikkut stationit 60-iusut taakkua 75 procentiisa missaanni atorneqarput. Illoqarfinni erngup nukinganik periarfissaqartuni dieselimik atuineq annikitsuinnaavoq. Allanngortitsineq stationimut ataatsimut 2,5 mio. koruunit missaannik akeqarpoq, kisianni paarlattuanik aningaasaliinerit ukiorpassuarni aningaasaqarnikkut avatangiisitigullu piujuartitsiviusussat tassani pineqarput.

Nukissiamik atuinerup aningaasartuutini tamarmiusuni annertussusaa suliffeqarfinni amerlasuuni 0,5 – 5 procentinik annertussuseqarluni annikitsuinnaavoq. Amerlasuut suliffeqarfiupput aningaasarsiatigut annertuumik atuiffiunerusut, soorlu assersuutigalugu Inuplan, imaluunniit suliffeqarfiit pingaartumik erngup nukinganik nukissiuutitut atuisut.

Illuliornermut sanaartornermullu suliassaqarfinni ikummatissanit nunap iluaneersunit nukissiamik atuineq annikitsuaraannaavoq aammalu biilinit maskiinanullu killeqarluni. Suliffeqarfiit arlallit sulianik ingerlatitsipput, tassani biilininik hybrid-inik aamma innaallagiamoortunik atuilernerumut allanngortitsisoqarluni. Ikummatissat allaanerusut aallaavigalugit biilininik maskiinanillu anginerusunik allanngortitsinissamut sulianik ingerlatitsinermi, nunatsinni maani atorsinnaasut suliarineqarsinnaasullu suli niuerfimmiilersimangillat. Biilit maskiinallu dieselimik ingerlatillit amerlasuut ukiorpassuit suli atorsinnaammata, taakkua ukiut 10-t missaasa ingerlaneranni nalikillilernerqarsinnaassapput. Taamatuttaaq biilit maskiinallu taarsorneqassappata, sarfaq attaveqaasersuutillu pigineqarnissaat pisariaqarpoq. Betoncentralen aamma Permagreen tamarmik immikkut missiliorpaat, biiliutiminnik

innaallagiamoortunngortitsisinnaanissamut 50 mio. koruunit missaannik ataatsimut katillugu aningaasartuuteqassallutik.

Sikuki Nuuk Harbour naapertorlugu nunami sarfamik neqerooruteqarnissamut sanaartornermut aningaasaliinissaq pisariaqartinneqarpoq, tassani ullumikkut pisinnaasat naammangimmata, avataasiorluni aalisarnermik inuussutissarsiortut aamma erseqqissaarnerattorpiat. Kilisaat 2-2,5 MW-inik pisariaqartitsivoq, umiarsuit takornariartaatit angisuut 8 – 12 MW atortussaasarlugu. Pisariaqartitsinerit taakkua naammassisinnaanissaannut, peqatigisaanillu aningaasaqarnikkut imminut akilersinnaatitsinissamut, sivisoorujussuarnut nalikilliliinissaq pisariaqarpoq.

Kalaallit Airports-ip ilimagaa, mittarfiit naammassippata, taakkua ingerlanneqarneranni ataavartumik nukissiaq aallaavigineqarsinnaassasoq. Aallaaviatigut nassatanik passussinermut trucks-it innaallagiamik ingerlatillit pisarineqartussaapput, ungasinnerusorlu isigalugu ingerlatseqatigiiffik naapertorlugu assersuutigalugu biilit sullissinermut atornerqartut, bussit assartuutit, push back traktorit, imermut biilit, perusersarnermut qamutit, de-icer aamma highloaders taarsersornissaat soqutiginaateqarsinnaassaaq. Teknologii pitsaanerulerpat, biilit angisuut immaqa aamma pisariaqalersinnaassapput, soorlu aputaajaanermut atortut, fule-truck aamma lastbiilit. Tamaasa ataatsimut katillugit millioninik pingasunik kisitsisitalinnik aningaasartalinnut pisinissaq tassani pineqarpoq.

Minnerunngitsumillu tamanna mingutsitsinngitsumik ilisarnaateqalernissamik kissaateqarnermut naapertuuttussaavoq aammalu mingutsitsinngitsumik takornariartitsinermut periusissiamut ataqatigiilluartussaalluni, soorlu aamma Hotel Arctic-ip tamanna tapersersortorujussuungaa. Akunnittarfik ullumikkut ingerlatsinermi seqernup nukinganik erngullu nukinganik aallaaveqartumi CO₂-nik mingutsitsinngitsooreerpoq.

Brugseni aamma Pisiffik nammineq ingerlatsinermi annertuunik nukissiamut aningaasartuuteqartarput, inuussutissanik nillataartitsivimmiititsinermut qerititsivimmiititsinermullu kiisalu allaffiit, toqqorsiviit illutaasa inissiallu kiassarnissaannut atornerqartartunik. CO₂-nik aniatitsinermut erngup nukinganik periarfissaqarneq tamakkiisumik apeqqutaavoq aammalu ingerlatsinermi piujuartussamik nukissiorfinnut allangortitsisinnaanissamut millioninik pingasunik kisitsisitalinnik aningaasartaqartoq oqaatigineqarluni. Tamatuma saniatigut pisiniarfimmi CO₂-nik aniatitsinerup, taassuma annikillisinnaannut, taamaalillunilu piujuartitsinerusumik ilisarnaateqalernissamut, uuttortartarnissaa ukkatarineqariartorpoq. Tassunga atatillugu niuertut aamma pingaartumik Royal Arctic Line aamma Air Greenland aqutugalugit eqqussuinermit toqqaannangitsumik aniatitsisoqartoq takusinnaavaat, taamatullu suliffiup iluani suliniutissat arlallit aallartissimavaat, assersuutigalugu toqqaannangitsumik CO₂-nik aniatitsinerup annikillisinnaannut nerisassanik maangaannartitsisarnermi eqqagassalerinermilu.

5. Periarfissat niuerfiullu ineriartornera

Suliffeqarfiit aperineqartut amerlanersaasa mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsineq niuerfinni ingerlanneqartumik ineriartortutut, unammilleqatigiinnermi tunngavigineqarnerusalersutut, isigaat. Piujuartitsineq niuernikkut periarfissat nutaat aqputigalugit naleqalersitsisutut imaluunniit assersuutigalugu aningaasaliisartunut sulisunullu pilerinaateqarnerulersutut, isigaat.

Aalisarneq

Aalisarnermik inuussutissarsiornerup iluani suliaqartuusunut tunngatillugu, sullitat pioreersut attatiinnarnissaat aammalu nutaanik sullitaqalernissaq pineqartut oqaatigineqarpoq, minnerunngitsumik Europami niuerfinni, kisianni aamma Asien-imi niuerfinni annertusiartortumik. Aammattaq avatangiisini silallu pissusaani annertuumik allanngoriartornermik, Kalaallit Nunaanni inuunermut sunniuteqarsinnaasunik, pitsaaliuinissaq tassani pineqarpoq, ilanngullugu aalisarnermik inuussutissarsiorneq tamakkiisuutillugu, taamaalillunilu aningaasaqarneq. Aalisakkanit tunisassianut sullitat piumasaqaataat aammalu ingerlaartarnerannik misissueqqissaarnerit niuerfinni ineriartornermi aqutsisuupput, aammalu pingaartumik puulukit nersussuillu neqaannik tunisassiornerup silap pissusaanut sunniinerluttarnerisa ukkatarineqariartuinnarnerani, aalisarnermik inuussutissarsiornermut niuerfimmi periarfissat pitsaasuupput. Taamaattoq aningaasarsiorfinni tamaginni tunisassiat CO₂-nik aniatitsinerannut uppersaasarnissaq aammalu Kalaallit Nunaanni tunisassianik peqqissaartumik nittarsaassinissaq, pisariaqarpoq.

Takornariaqarneq

Takornariartitsisarnerup iluani ataqatigiisumik piujuartussamik takornariartitsinerup periusissiamik, ersarissunik kinguneqartitsisumik, aningaasaqarnikkut siuariartortitsisumik aammalu CO₂-nik aniatitsinermik annikillisitseqataasussamik, pisariaqartitsineq, arlalinnit tikkuarneqarpoq. Isumaliutersuutigineqartoq tassaavoq, ornigassatut piujuartitsiviusutut nuna takornarianut ornigineqarnerulertussaasoq.

Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaata takornarianut "hot spots" 3-4 ukkatarisariaqaralarai aammalu taakkununga periusissiaq tunngatittariaqaralarai, isummersorneq taaneqarpoq. Kiisalu nunatta umiarsuarnik takornariartaatinik ornigassatut soqutigineqarnerujussua aammalu taakkua aningaasaqarnermut mingutsitsinngitsumullu allanngoriartortitsinerup tunngavissisinnaanersut oqallisiginissaa pisariaqartinneqartoq, tikkuarneqarpoq, ullumikkut taamaattoqanngitsoq ilai isumaqarlutik.

Pisiniarfiit

Kalaallit Nunaanni innuttaasuni inooqatigiinnikkut avatangiisitigullu piujuartitsinissap ukkatarineqariartuinnarnerata kingunerisaanik mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsineq pisiniarfinnut unammilleqatigiinnermi tunngavissaavoq. Ilisarnaat, sullitanik passussineq sunniuteqarnerusumillu ingerlatsineq, naggataatigut pitsaanagerusumik inerneqartitsisussaq, tassani pineqarput. Taamaattumik pisiniarfiit apersoneqartut periusissatut piujuartitsinissaq ingerlatsinermilu periusissaq ataatsimoortillugit sulipput.

Illuliortiterneq sanaartornerlu

Illuliortiternerup sanaartornerullu iluanni isumaqartoqarpoq, nutaanik sanaartornerup iluarsaassinerullu iluanni kiisalu attaveqaasersuutini, soorlu erngup nukinganik innaallagissiorfinni, innaallagiamut attavilersuutini illoqarfinnilu attavilersuutini nukissianut siunnersuisarnermi ingerlatsinikkut periarfissaqarfiit annertoorujussuusut. Tassani inuussutissarsiornerup ineriartortinneqarnera ataatsimut isigalugu aamma pineqarpoq, tassami naatsorsuutigineqarpoq Kalaallit Nunaat Paris-imi isumaqatigiisummi ilaalissappat, kommunit aqqiissutissanik piujuartussamik ujartuissasut. Illuliortiternermi niuerfik suli inerilluarsimanngikkaluortoq, suliaqartuusut taamaakkaluortoq sioqutaarinissamut aammalu nunanit allamiut unammillertaasut pakkersimaarnissaannut aammalu nunanit allaneersunik aningaasaliisartunik pilerilersitsisinnaanissamut, mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsinissaq pisariaqartutut isigaat.

Pilersuineq attaveqaasersuutillu

Suliffeqarfinniit allartitat apersorneqartut oqaatigaat, nunap CO2-nik mingutsitsinngitsutut takutissinnaanissaa politikikkut naleqartoq, taamaattumillu erngup nukingani aningaasaliinerit business case-tut pitsaasuusut, immaqalu avammut nioqquteqarnissamut aamma periarfissaasoq. Namminersorlutik Oqartussat erngup nukingani aningaasaliineri annertooujussuarmik tapersersorneqarput, kisianni peqatigisaanik erseqqissarneqarpoq, inuiaqatigiinnut aningaasaqarnikkullu sapinngisamik annertunerpaamik naleqalersitsilluni aalajangiinerit annertuut atuutsinneqalernissaat pingaaruteqartoq.

6. Mingutsitsinngitsumut allangoriartortitsinermi pisariaqartitat aporfiillu

Nunamut tunuarsimaarfeqarnerup atorunnaarsinneqarneranut tunngavigisat

Inuussutissarsiortut Paris-imi isumaqatigiissummut tapersersuinerujussuat, mingutsitsinngitsumut allangoriartortitsinermi iluatsitsilluarnissamut inassuteqaatinik tunngavigisassanillu arlalinnik malitseqartinneqarpoq:

Piujartitsineq pillugu innuttaasunut paasititsiniaaneq

Paasititsiniaanissanut suliniuteqarnissaq aammalu avatangiisitigut aningaasaqarnikkullu piujartitsiviusumik ineriartortitsinermi pisariaqartitsineq iluaqutissartaasullu pillugit innuttaasut eqqumaffignilersinnissaannut annertunerujussuarmik suliniuteqarnissaq, suliffeqarfinniit ersarissumik kaammattuutigineqarput.

Silap pissusaanik atuinerup ukkatarineqarnera

Tunisassiornermi uuttuummi ataatsimi aningaasartuutitut imaluunniit assersuutigalugu imermik, innaallagiamik, internet-imik atuinermilu nuannaarutissanik pilersuinermut tunngatillugu ukkatarinninnginnermut paasiuminartitsinnginnermullu tunngatillugu ajornartorsiuteqarneq suliffeqarfiit arlallit eqqaavaat. Nioqqutissat kiffartuussinerillu assigiimmik akeqartillugit neqeroorutigineqartarput, nunatsinni sumi taakkua tuniniarneqarnersut apeqqutaatinnagu, kisianni mingutsitsinngitsunut naatsorsuutini assigiinngissutaasut annertooujussuupput. Assigiimmik akeqartitsinerit nioqqutissatut tunngatillugu pissusiviusuni aningaasartuutit (assersuutigalugu assartuussinermut aningaasartuutit) pillugit nalornissuteqarnermik malitseqarput, tamannalu mingutsitsinngitsumut allangoriartortitsinermi suut imminut akilersinnaanerunersut nalornilersitsivoq. Tamanna suliffeqarfiit aningaasaliinernit taakkunanga iluanaarutissat nalorninaraluartut, CO2-nik aniatitsinerup annikillisinnissaanut aningaasaliisarnerat eqqarsaatigalugu isigineqassaaq, tassami pissusiviusuni aningaasartuutit nukissiamut ataavartumut allangortitsinissamut tunngassuteqartut ilisimaneqanngimmata.

Oqaatigineqarpoq Polaroil-imi aamma Royal Arctic Line-mi ikummatissanik atuinerup allangortinneqarnerani aammalu containerit tankillu imaqqanngitsut imarisinnaasaasa atorluarneqarneranni mingutsitsinnginnissamut periarfissaqarfiusut atorluarneqanngitsut.

Ungasissumut isumaqatigiissutit

Politikkikkut mingutsitsinngitsumut allangoriartortitsinissamut patajaatsunik, anguniagaqarfiusunik ungasissumullu isumaqatigiissuteqarnissaq, taakkualu naalakkersuisut katitigaanerit apeqqutaatinnagu atuutsinneqartarnissaat, suliffeqarfinniit ersarissumik kaammattuutigineqarpoq. Tunngavilersuutigineqartoq tamaninnaaneersuuvoq, tassalu nunatsinni CO2-nik aniatitsinerup annikillisinneqarnissaa pimoorullugu sulissutigineqassappat, kikkut pissaanermik tigumminnerat apeqqutaatinnagu politikikkut uuttortaaviusussat suussanersut inuussutissarsiortut ilisimasariaqarpaat.

Pisortat-Namminersortut Suleqatigiinnerat

Pisortat namminersortullu akornanni nukittunerujussuarmik suleqatigiinnissaq sakkortooujussuarmik assigiimmillu kaammattuutigineqarpoq. Taamaalilluni isumaqatigiissutigineqarpoq, pisortat sullissivii

imaluunniit suliffeqarfiit namminersortut (ilanngullugit suliffeqarfiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut) aalajaatsumik tatiginnittumillu suleqatigiittoqanngippat mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsinerit pimoorussamik tapersiisinaangitsut.

Taamaattumik CO₂-nut anguniakkat oqallisiginiarlugit inuussutissarsiortunut taakkualu kattuffiit Naalakkersuisut nutaamik pisortatigoortumillu Pisortat-Namminersortut Suleqatigiinnerannik pilersitsinissamat suliniuteqarnissaat annertuumik kissaatigineqarpoq. Oqaloqatigiinnerni taakkunani CO₂-nut anguniakkat naammassinissaannut aningaasaliinernut iliuseqarnernullu annertussutsit siunnerfiillu kalluarneqarput.

Aallaaviusut

Suliassaqarfiit inuussutissarsiortut Namminersorlutillu Oqartussat akornanni oqallinnissamat pisariaqartitsiviusut ilaat tassaavoq aallaaviusussat anguniagassallu pillugit apeqqut. Tamanna CO₂-nik aniatitsinerit suut aallaaviusassanersut misissorneqarnissaannut tunngassuteqarpoq, ilanngullugit aniatitsinerit pinngitsoorneqarsinnaangitsut, nunatsinnut nunatsinniillu assartuussinerit tunngassuteqartut.

Aallaaviusussanik aalajangersaanissamat tunngatillugu qulequtaq alla aatsitassarsiorfinnik ingerlatsinerit tunngassuteqarpoq, tassani ullumikkut ikummatissanut nunap iluaneersunut taarsiullugu pissusiviusuni allanngoriartortitsinerup sukkanerulersinnissaanut periarfissaqarfiuvoq, tassami aatsitassanik, aatsitassanik qaqutigooortunik akulinnik, piiaanissaq, teknologiinik nutaanik silap pissusaata allanngoriartortitseranik pakkersimaarisussanik tunisassiorinnissami, pisariaqarmat. Taamaattumik aatsitassarsiorfinnik suliaqarneq Paris-imi isumaqatigiissummut pisussaaffinni kivitsisusinnaasut isigineqarsinnaavoq, taamaattumik nunatsinni CO₂-nut naatsorsuutini ataatsimoortuni tamatumaa ilaatinneqarnissaa arlallit tapersorsorlugu.

Mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsinissamat inuussutissarsiortut annertuumik tapersorsuisut, taamatuttaaq tamatumunnga aqutissami ajornartorsiutit paasiuminaapput. Taamaattumik inuussutissarsiortut kissaatigaat aallaaviusussat aamma nunatsinnut CO₂-nut anguniakkat inuussutissarsiortut qanimut suleqatigalugit aalajangersarneqassasut. Suleqatigiinnermi tassani aallaaviusussat, anguniagaqarfiusumik pivusorsortumillu siunnerfissat aalajangersimasunillu iliuseqarnissat ingerlanneqarsinnaasut pillugit isumaqatigiinnissaq qulakkeerneqassaaq.

Politikkikkut iluarsaaqqinnerit

Mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsinerup tunngavissinnissaanut politikikkut iluarsaaqqinnerit pisariaqartinneqartut oqaatigineqarpoq, makkua akuttunngitsumik taaneqartarlutik:

Akitsuutit ilusiligaanerit

Ataavartumik nukissiuutinik salliutitsilluni aammalu ikummatissanik nunap iluaneersunik atuinissaq pilernaateqannginnerulersillugu akitsuutit ilusilerneqarnissaat inuussutissarsiortut inassutigaat. Isumaqartoqarpoq mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsinissamat aningaasaqarnikkut kajumissuseqalersitsisussamik maleruagassiinnissaq pisariaqartinneqartoq, ilanngullugu biilnik nutaanik pisisarneq. Taamaattoq tassunga atatillugu aamma inuussutissarsiutit nukissiamik annertuumik atuiiffiusut eqqarsaatigalugit dieselimut akitsuutit allanngorartuutinnissaat eqqartorneqarpoq. Taamaattoq Royal Arctic Line sulit silap pissusaanut mingutsitsinnginnerusumik ikummatissamik atuilersimanngimmat arlallit paasiuminaatsippaat.

Ilinniartitaaneq sulisussallu

Sammasaq pingaarneq alla tassaavoq mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsinerit sulisussanik pisariaqartitsineq. Suliassat mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsinerup malitsigisassaasa

kivissinnaanissaannut sulisussanik piginnaangorsaaniissamik pisariaqartitsineq suliffeqarfiit eqqartorpaat. Ilaatigut innaallagialersuisartunik, innaallagialersuineri ingeniørinik, maskinmesterinik, maskiningeniørinik aamma piujuartitsinermut akisussaasunik ujartuineq ukiuni aggersuni annertusiartussasoq suliffeqarfiit takorlorpaat. Taamaattumik najukkani sulisussat piukkunnarnerulersinnissaat siunertaralugu ilinniartitaanermut suliaasaqarfik tamakkerlugu annertuumik suliniuteqarnissaq inuussutissarsiutit kaammattuutigaat.

Attaveqaasersuutit illuliortiternerlu

Nukissiuutinut attaveqaasersuutit erngullu nukingata iluanni pingaarnersiunerit ersarissarneqarput, tassami suliaasaqarfik taanna mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsinermi pimoorussamik nikeriartitsisinnaammat. Nutaanik illuliortiternerq inissianillu iluarsaassineq aamma suliaasaqarfiuvoq inuussutissarsiortut mingutsitsinngitsumut allanngoriartortitsinermi ukkatareqqullugu politikerinut kaammattuutigisaat.

Inunnut apersorneqartunut takussutissiaq

Suliffeqarfik	Taaguut	Atia
Air Greenland A/S	CEO	Jacob Nitter Sørensen
Betoncentralen	Pisortaaneq	Knud Erik Mogensen
Bluejay Mining plc	CEO	Bo Steensgaard
GrønlandsBANKEN A/S	Allaffissornermi pisortaq	Carsten Th. Pedersen
Hotel Arctic A/S	CEO	Morten B. Nielsen
Inuplan A/S	CEO	Ujaraq Rosing Petersen
Iron Bark A/S	CEO	Michael Jardine
Kalaallit Airports A/S	Suliniutinut pisortaq	Aviaaja Karlshøj Knudsen
Kalaallit Nunaanni Brugseni	Tuniniaanermut aningaasaqarnermullu pisortaq	Jes Nyborg
KNAPK ⁸	Pisortaq	Vittus Qujaukitsoq
KNI A/S (Polar Oil)	Teknikkinut pisortaq	Tage Lindgaard
Nukissiorfiit	Suliniutinut pisortaq	Ole Ziemer
Permagreen Grønland A/S	CEO	Jeppe Steffensen
Pisiffik A/S	CEO	Per Steen Larsen
Polar Seafood A/S	Suliniutinut ataqatigiissaarisooq	Sikki Brøns
Qalerualinniat Aalisagarniallu Kattuffiat (QAK)	Allattoqarfimmi pisortaq	Michael (Mikkili) Skourup
Royal Arctic Line A/S	Pisortaanerup tullia aamma Piujuartitsinermut pisortaq	Aviâja Lyberth Lennert aamma Line Tarp
Royal Greenland A/S	Corp. Sustainability manager	Lisbeth Due Schønemann-Paul
Sikuki Nuuk Harbour A/S	CEO	John Rasmussen
Tanbreez Mining Greenland A/S	Siulersuisunut siulittaasoq	Bolethe M. Nielsen
TUSASS A/S	Chief Technology Officer CTO	Jonas Hasselriis

⁸ KNAPK apersorneqarpoq, kisianni taakkua isummersuutaat misissueqqissaarnermi takuneqarsinnaanngillat, tassami suliniummummat matumunnga piffissaliussap iluani oqaasertaliinerit akuerissuteqarfiginissaannut utersaanngimmat